

A fizetési mérleg alakulása a 2002. szeptemberi adatok alapján

A végleges számítások szerint 2002. szeptemberben 366 millió euró hiánnyal zárt a folyó fizetési mérleg. Az előző évi szeptemberi egyenleg 12 millió euró hiányt mutatott. A változásban meghatározó az áruforgalom kiadási többletének növekedése, valamint a szolgáltatások - ezen belül az idegenforgalom - bevételi többletének csökkenése. A szezonális hatások kiszűrésével számított egyenleg 416 millió euró hiányt mutat. A szezonális hatásoktól megtisztított folyó fizetési mérleg hiányának 2001 utolsó negyedévével tapasztalható folyamatos növekedése mögött döntő részben az idegenforgalmi bevételek jelentős elmaradása áll. Ehhez hozzájárul még az áruforgalom és az egyéb szolgáltatások egyenlegének kisebb mértékű romlása is. Szeptemberben az adósságot nem generáló tőketételeknél mért nettó forráskiáramlás 34 millió euró volt.

2002. szeptember végén a jegybanki tartalékok értéke 10,3 milliárd euró volt. A nemzetgazdaság bruttó adósságállománya 0,4 milliárd euróval nagyobb az előző hónapban mért értéknél. A bruttó külföldi adósság növekedése mögött a tranzakciók, valamint a keresztárfolyamok, ár és egyéb állományváltozások 0,2-0,2 milliárd eurós növelő hatása áll. A nettó külföldi adósságállomány az előző hónaphoz képest 0,6 milliárd euróval lett nagyobb. A változást a tranzakciók 0,4, valamint a keresztárfolyamok, ár és egyéb állományváltozások 0,2 milliárd eurós növelő hatása határozta meg. A forintban denominált jegybanki értékpapírok és állampapírok állománya 2002. szeptember végén 6,1 milliárd euró volt, 0,4 milliárd euróval magasabb az előző hónapban mért adatnál.

Magyarország külfölddel kapcsolatos adósságállományának alakulása

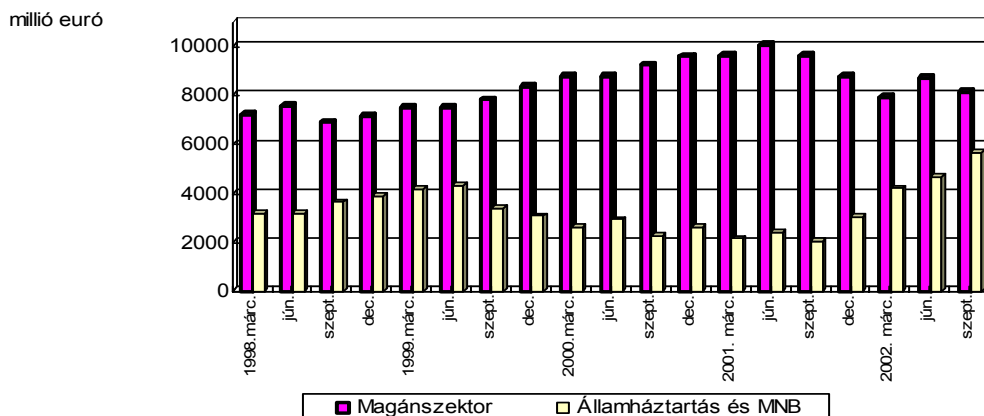
Milliárd euró

	2002	
	aug.	szept.
I. Nemzetgazdaság (S.1), bruttó adósság (A+B)	36,9	37,3
A: Államháztartás és MNB (S.13+S.121)	16,6	17,1
A.1. ebből: forint értékpapírok	5,7	6,1
B. Magánszektor (S.1-S.13-S.121)	20,3	20,2
B.1. ebből: tulajdonosi hitelek	6,3	6,4
II. Nemzetgazdaság (S.1), nettó adósság (A+B)	13,2	13,8
A: Államháztartás és MNB (S.13+S.121)	5,1	5,7
A.1. ebből: forint értékpapírok	5,7	6,1
B. Magánszektor (S.1-S.13-S.121)	8,1	8,1
B.1. ebből: tulajdonosi hitelek	3,4	3,4
III. Nemzetgazdaság (S.1), devizában fennálló bruttó adósság^{a)}	24,9	24,8
IV. Nemzetgazdaság (S.1), devizában fennálló nettó adósság^{a)}	4,1	4,2

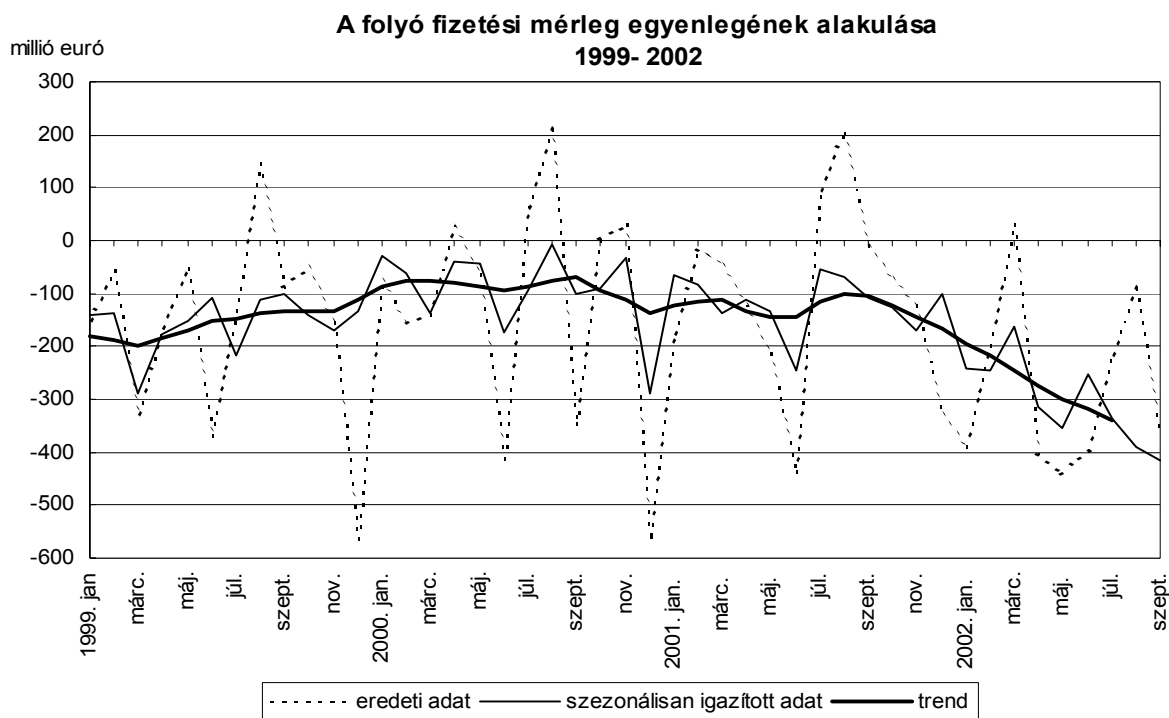
a) tulajdonosi hitelek nélkül

N.B.: Kerekítés miatt az összesen adatokban eltérés lehet

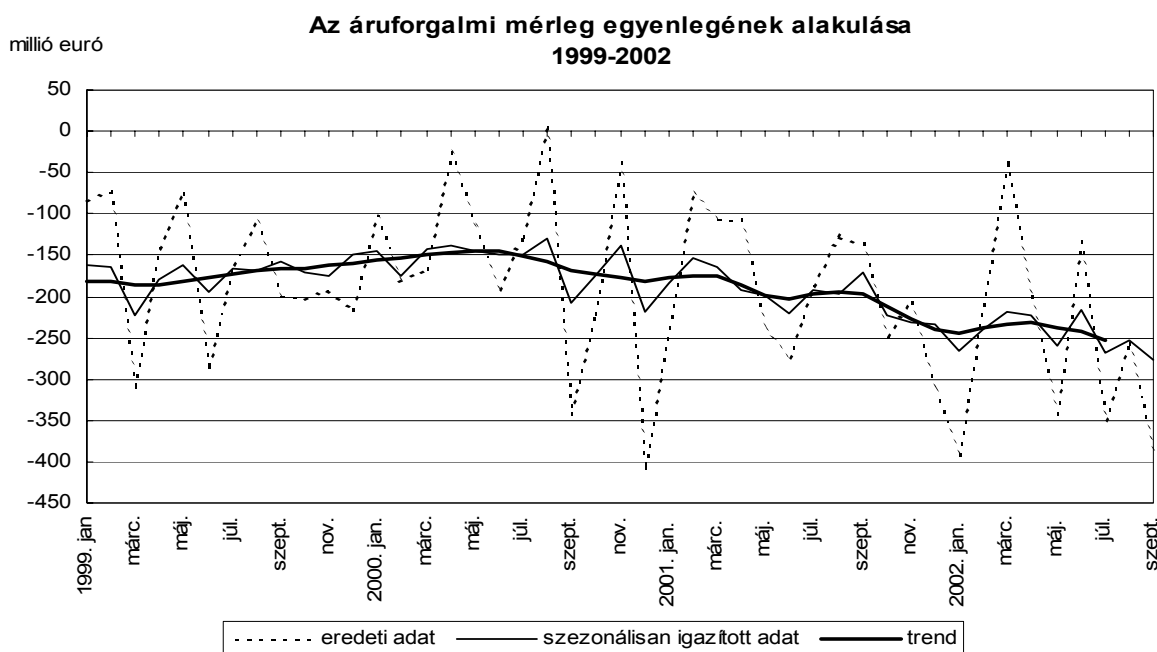
Magyarország nettó adósságállománya, 1998-2002 (szektoronként, tulajdonosi hitelekkel)

Az államháztartás és az MNB nettó adósságállományának a múlt év közepéhez képest bekövetkezett növekedése a forintban denominált adósság növekedésével és a tartalékok csökkenésével, míg a magánszektor nettó adósságállományának változása túlnyomórészt a követelések növekedésével magyarázható.

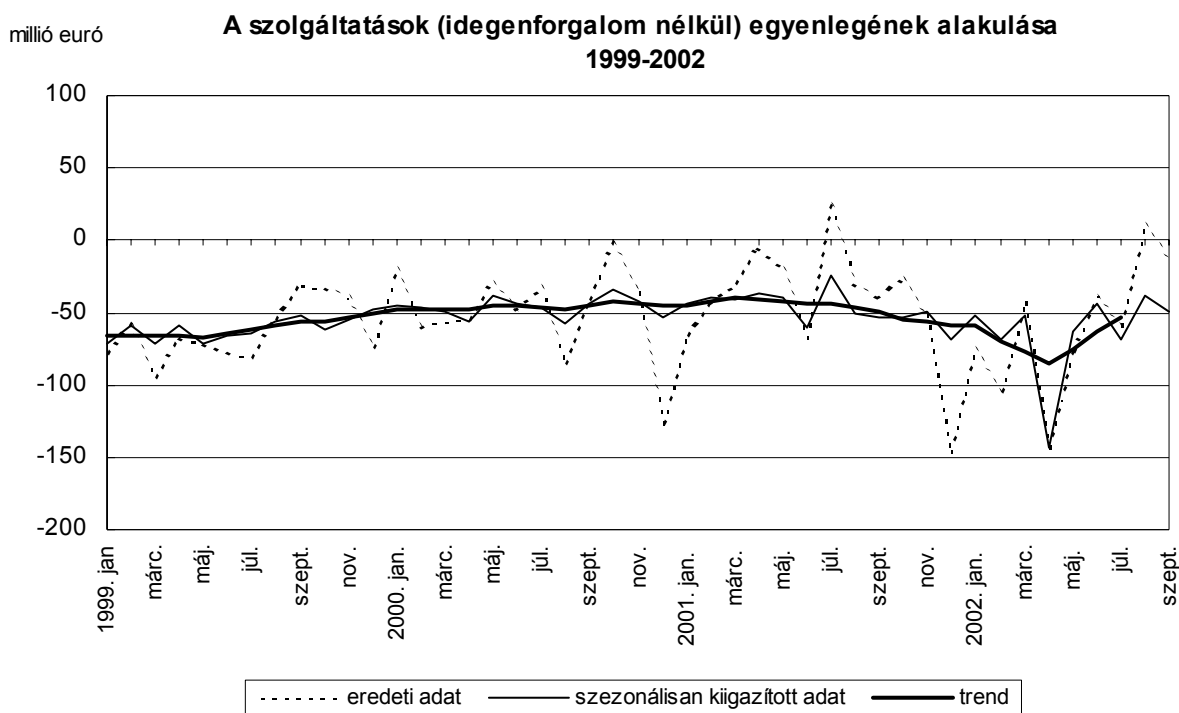

2002. szeptemberben az áruforgalom egyenlegének kiadási többlete 2732 millió euró export és 3120 millió euró import egyenlegeként alakult ki. A kivitel 302 millió euróval, a behozatal 552 millió euróval haladja meg az előző év azonos havi adatát. A szezonálisan kiigazított egyenleg szeptemberben az előző havinál 26 millió euróval nagyobb hiányt mutat.

2002. szeptemberben az idegenforgalomban megjelent 297 millió euró bevétel 129 millió euróval alacsonyabb, míg a 136 millió euró kiadási szint 12 millió euróval magasabb az

előző év szeptemberi adatnál. A vizsgált hónapban az idegenforgalmon kívüli szolgáltatások kiadási többlete 14 millió euró volt. A szezonális hatások kiszűrésével számított idősor alapján, az idegenforgalmon kívüli szolgáltatások egyenlegének trendje 2002 tavaszától folyamatosan csökkenő kiadási többletet mutat.

A tőkebefektetésekhez kapcsolódó 158 millió euró nettó jövedelemkiáramláson belül a profitjellegű nettó kifizetés 68 millió euróval kisebb, az adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó nettó kamatkidás 38 millió euróval nagyobb az előző évi értékénél.

A viszonzatlan folyó átutalások szeptemberi 32 millió euró bevételi többlete 19 millió euróval elmarad a tavaly szeptemberben regisztrált értéktől.

Szeptemberben a nem adósságeneráló finanszírozás formájában megjelenő tőkeközvetítés egyenlege közel 34 millió euró kiáramlást mutatott. A pénzben, tulajdonosi részesedés formájában megvalósuló közvetlen tőkebefektetések értéke a magyar befektetők 30 millió euró külföldre irányuló és a külföldi befektetők 42 millió euró, Magyarországra irányuló tőkebefektetésének eredményeként alakult ki. A tulajdonviszonyt megtestesítő portfólió befektetéseknél jelentkező nettó forgalom 45 millió euró forráskiáramlást mutatott.

A folyó fizetési mérleg alakulása

Millió euró

	2001				2002			
	júl.	aug.	szept.	jan-szept.	júl.	aug.	szept.	jan-szept.
1. Áruk, egyenleg	-188	-128	-137	-1495	-349	-257	-388	-2309
1.1. Export	2761	2499	2430	23081	3024	2684	2732	24714
1.2. Import	2950	2627	2568	24576	3374	2941	3120	27022
2. Szolgáltatások és jövedelmek, egyenleg	262	299	74	559	97	132	-10	-442
2.1. Szolgáltatások*, egyenleg	377	357	262	1958	182	269	148	947
2.1.1. Export	922	914	758	6390	838	825	730	6245
2.1.2. Import	545	557	496	4432	655	556	582	5299
2.2. Jövedelmek, egyenleg	-115	-58	-188	-1399	-85	-137	-158	-1389
2.2.1. Adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-41	-18	-54	-594	3	-38	-92	-579
2.2.2. Nem adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-74	-40	-134	-806	-88	-99	-66	-807
2.2.3. Munkajövedelmek, egyenleg	0	0	0	2	0	0	0	-3
3. Viszonyatlan folyó átutalások, egyenleg	20	30	51	212	37	35	32	280
4. Folyó fizetési mérleg egyenlege	94	201	-12	-724	-215	-90	-366	-2471
5. Nem adósságeneráló finanszírozás, egyenleg	22	76	103	786	74	226	-34	669
5.1. Részvény és egyéb tulajdonosi részesedés, egyenleg	16	89	83	678	140	238	12	803
5.1.1. Külföldön, egyenleg	-10	-16	-14	-387	-17	-38	-30	-145
5.1.2. Magyarországon, egyenleg	26	105	97	1065	157	276	42	948
5.2. Portfólió befektetések, tulajdonviszonyt megtestesítő értékpapírok, egyenleg	6	-13	20	108	-65	-12	-45	-134

*- ebből: Idegenforgalom, egyenleg	354	386	301	2237	242	258	162	1494
bevétel	504	543	426	3353	392	379	297	2643
kiadás	150	157	124	1116	150	121	136	1148

N.B.: Kerekítés miatt az összesen adatokban eltérés lehet

A folyó fizetési mérleg alakulása (szezonálisan kiigazított adatok) ^{a)}

Millió euró

	2002								
	jan.	febr.	már.	ápr.	máj.	jún.	júl.	aug.	szept.
1. Áruk, egyenleg	-265	-239	-217	-222	-260	-215	-268	-252	-278
1.1. Export	2559	2684	2736	2791	2815	2927	2900	2863	2871
1.2. Import	2901	2940	2932	3051	3116	3066	3208	3168	3235
2. Szolgáltatások és jövedelmek									
2.1. Szolgáltatások									
2.1.1. Idegenforgalom, egyenleg	156	191	168	158	168	150	151	135	133
bevétel	282	314	289	280	289	273	282	267	269
kiadás	138	141	133	117	128	110	121	114	131
2.1.2. Egyéb szolgáltatások, egyenleg	-52	-68	-52	-143	-63	-44	-68	-38	-49
bevétel	384	396	399	397	410	429	413	442	447
kiadás	441	465	448	486	470	467	481	472	480
2.2. Jövedelmek									
2.2.1. Adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-55	-59	-56	-69	-76	-75	-59	-77	-81
2.2.2. Nem adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-78	-77	-73	-72	-79	-83	-82	-89	-67
2.2.3. Munkajövedelmek, egyenleg	1	-4	0	0	-1	1	0	0	0
3. Viszonyatlan folyó átutalások, egyenleg	29	28	33	28	32	30	30	31	27
4. Folyó fizetési mérleg egyenlege	-243	-245	-163	-314	-355	-253	-337	-391	-416

A folyó fizetési mérleg alakulása (szezonálisan kiigazított adatok) ^{a)}

Millió euró

	2001											
	jan.	febr.	már.	ápr.	máj.	jún.	júl.	aug.	szep.	okt.	nov.	dec.
1. Áruk, egyenleg	-184	-154	-164	-193	-200	-220	-193	-196	-170	-223	-231	-234
1.1. Export	2594	2533	2541	2614	2571	2699	2710	2608	2603	2596	2690	2608
1.2. Import	2801	2664	2779	2781	2786	2956	2862	2783	2728	2817	2905	2860
2. Szolgáltatások és jövedelmek												
2.1. Szolgáltatások												
2.1.1. Idegenforgalom, egyenleg	228	200	226	234	232	249	265	257	268	252	266	259
bevétel	362	306	337	348	351	377	369	379	384	380	393	382
kiadás	117	115	116	102	127	122	121	148	120	134	126	112
2.1.2. Egyéb szolgáltatások, egyenleg	-44	-40	-41	-37	-40	-25	-51	-53	-54	-50	-69	
bevétel	312	314	332	355	349	344	395	366	360	360	375	377
kiadás	365	353	369	360	380	405	407	405	411	421	433	450
2.2. Jövedelmek												
2.2.1. Adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-60	-72	-67	-77	-74	-72	-79	-55	-50	-64	-65	-46
2.2.2. Nem adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-71	-73	-81	-99	-73	-80	-78	-64	-86	-78	-75	-69
2.2.3. Munkajövedelmek, egyenleg	-1	0	-1	1	1	1	0	0	0	1	1	2
3. Viszonytalan folyó átutalások, egyenleg	23	22	17	26	18	22	25	24	34	26	26	29
4. Folyó fizetési mérleg egyenlege	-65	-82	-138	-112	-134	-245	-55	-69	-108	-128	-170	-101

* * * * *

Tájékoztatásul közöljük, hogy 2002. szeptember hónapban az euró átlagos árfolyama 243,88, a dollár átlagos árfolyama 248,66 forint, valamint az euró hó végi árfolyama 243,28, a dollár hó végi árfolyama 247,36 forint volt.

* * * * *

a) Módszertani megjegyzések a szezonálisan kiigazított adatokhoz:

A folyó fizetési mérleg összetevőire elvégzendő szezonális kiigazítás 2002 folyamán az alábbi módszerrel történik:

- 1) A folyó fizetési mérleg összetevőinek szezonális kiigazítása az Eurostat ajánlásaival összhangban a Demetra interface-n belül a SEATS TRAMO software-rel történik.
- 2) Az *ünnepnapok* hatását a magyarországi ünnepnapokra elkészített beépített változó segítségével, a *munkanaphatást* pedig két regresszós változó felhasználásával szűrjük ki.
- 3) A *kiugró értékek* azonosítása az alapbeállítás szerint történik, mind a három outlier- típus azonosítását megengedve.
- 4) A szezonálisan kiigazított idősorok stabilitása, a *revíziók minimalizálása* érdekében a rendelkezésre álló idősorokat 1994-től igazítjuk, valamint egy éven keresztül ugyanazt a modellbeállítást alkalmazzuk. A megjelenő publikációkban a program által számolt trend helyett a szimmetrikusan a centrumtól távolodva csökkenő súlyú öthavi ($yt = 1/9xt-2+2/9xt-1+3/9xt+2/9xt+1+1/9xt+2$) mozgóátlagot szerepeltetjük.
- 5) Az egyenlegekre nézve direkt kiigazítást alkalmazunk, ami annyit jelent, hogy az eredeti adatokból képzett egyenleg sorokra közvetlenül végezzük el a szezonális kiigazítást. Ebből következően az összetevők szezonálisan kiigazított adataiból nem állítható elő az egyenleg szezonálisan kiigazított adata.
- 6) A munkajövedelmek idősora nem tartalmaz szezonális hatást, ezért a táblázatban az eredeti adatok szerepelnek.

Módszertani megjegyzések a publikációhoz, táblázatokhoz:

- 1) A szektorok és alszektorok neve után szereplő kód (pl. S.121) a nemzetközi gyakorlatban általánosan használt osztályozás megfelelő csoportjára utal. Az egyes szektorok tartalmi leírása az MNB honlapján a Pénzügyi adatok/Statiztika címszó alatt „Az új statisztikai szektorbontás 2001 júniusától” található (www.mnb.hu).

Budapest, 2002. november 18.

MAGYAR NEMZETI BANK
STATISZTIKAI FŐOSZTÁLY